

Сураи Хумаза

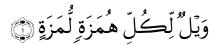
104-уми сураи Қуръон буда, дар Маккаи мукаррама нозил шуда, аз 9 оят иборат аст.

Ин сура дар хусуси шахсоне, ки мардумро айб мегиранду обруп онхоро мерезонанд ва таъна зада масхара мекунанду изо медиханд, сухан мекунад. Хамчунин шахсонеро мазаммат мекунад, ки чунон машғули чамъ кардани моли дунёанд, ки гуё дар ин дунё абадй мемонда бошанд.

Хатми ин сураи муборак зикри оқибати ин цамоаи ашқиё (бадбахт)-ро баён мекунад. Онҳо дохили нори (оташи) Цаҳаннам мешаванду дар он чунон месӯзанд, ки аз онҳо чизе боқӣ намемонад. Худованди қодиру тавоно боз онҳоро ба сурати аввала меорад, то аз сари нав ин азобҳоро бичашанд.

Бисмиллаҳи-p-Pаҳ҅мани-p-Pаҳ̀им
Огоз мекунам ба номи Худованде ки беандоза меҳрубону
бениҳоят бораҳм аст.

Вайлу-л ли кулли ҳумазати-л лумазаҳ. 1.

1. Вой бар хар гайбаткунандаи таънакунандаи айбчу!

"Ҳумазаҳ" - обрӯи касро резондан ва "Лумазаҳ" - айбу камбудиҳои одамонро кофта ғайбат кардан аст. Ривоят аст, ки аз мушрикон Анас ибни Шурайқ бо чандин айбҳо Пайғамбари Худо (с)-ро айб гирифта, масхара мекард. Ҳақ субҳонаҳу ва таъоло ин сураро нозил карда гуфт, ки вой бар кулли ғайбаткунанда ва таънакунанда. "Вайл" - азоби сахт ё водиест дар Ҷаҳаннам барои шахсоне, ки онҳо Расули Худо (с)-ро таънаву бӯҳтон ё бо чашмак задану абрӯ паррондан масхара мекарданд. Баъзе муфассирон гуфтаанд, ки ҳукми ин оят ом аст, касе ки ин сифатҳоро дошта бошад, таҳти ин ваъид (ваъдаи азоб) дохил аст, зеро ки рехтани хуни муъмин чи қадар гуноҳ бошад, резонидани обрӯ ва ҷустани айби ӯ низ ҳамон қадар гуноҳ дорад. Хулосаи маънои ин оят, валлоҳу аълам чунин аст: Азоби сахт ва ҳалокат ба ҳар инсоне 842

насиб хоҳад шуд, ки айби мардуми солеҳро меҷӯяду онҳоро ғайбат мекунад.

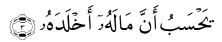
Ал-лази чамаъа мала-в ва ъаддадах. 2.

2. Оне, ки чамъ кард молро ва шуморид ва онро нигох дошт.

Ин оят сифатҳои бади Анас ибн Шурайқ ва шахсони амсоли онро баён карда гуфтааст, ки мақсади онҳо фақат ҳорисона ҷамъ кардани боигарй (сарват) аст. Зеро онҳо аз пул ва боигариашон закот ва садақаи фитр намедиҳанд ва ба муҳтоҷон, ятимон, бева ва бечорагон ёрй намерасонанд ва ба хешу табору ҳамсоягон ва дӯстонашон мурувват накарданд Фақат аз рӯйи одат пул ва боигариашонро такрор ба такрор мешуморанду мепиндоранд, ки он пулу мол онҳоро ҷовидон нигоҳ медорад, чуноне ки ояти зер фармудааст, онҳо иштибоҳ кардаанд:

Олудаи дунё цигараш рештар аст, Осудатар аст, ҳар кū дарвештар аст. Ҳар хар, ки бар ӯ зангеву занцире ҳаст, Чун беҳ нигарū, бор бар ӯ бештар аст.

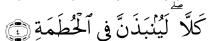
(Абусаиди Абулхайр)

Яҳ҅сабу анна малаҳу҇ ахладаҳ. 3.

3. Мепиндорад, ки молаш ўро цовидон мегардонад.

Оё он чохилу нодон ва аз ояндаи худ гофил гумон мекунад, ки молҳои чамъкарда ва ҳисобкардааш дар дунё човидон мемонад ва уро аз ҳар гуна офатҳо нигоҳ медорад? Ҳаргиз!

Калла. Лаюмбазанна фи-л-хутамах. 4.

4. He-нe, албатта \bar{y} дар χy тамах андохта мешавад.

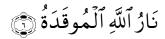
Ояти мазкур шахсонеро, ки сифаташон дар ду ояти боло зикр шуд, бо калимаи "калло" шадидан манъу ҳушёрӣ дода, фармудааст, ки онҳое, ки чунин сифат доранд, бояд аз ин кирдору фикри нодурусти худ боз гарданд. Агар боз нагарданду худро ислох насозанд, Валлохи (қасам ба Худо), онҳо дар оташи

"Хутамах", ки тафсираш дар оятҳои зер баён мегардад, азоб дода мешаванд.

Ва мã адрока ма-л-ҳутамаҳ. 5.

5. Ва ту чй медонй, ки Хутамах чист?

Аз кучо медонй, ки чист он Хутамах? Ин оят хитоб ба Расулуллох (с) аст. Бо шунидани ин савол дар дили инсон хисси изтироб пайдо мешавад. Агар Аллохтаъоло Худаш ба инсон маънои "Хутамах"-ро баён накунад, инсон аз дарки маънои он очиз аст. Ояти зер, сарохатан, маънои Хутамахро баён месозад.

Наруллоҳи-л-муқадаҳ. 6.

6. (Он) оташи афрухтаи илохи аст,

"Хутамаҳ" оташест (дар Ҷаҳаннам), ки онро Аллоҳтаъоло афрӯхтааст. Дараҷаи ҳарорати он оташ хеле баланд буда, доимо шӯъла мезанад. Гармӣ ва ҳарорати он бо гармии оташи Замин қобили муқоиса нест.

Дар шарҳи маънои "Ҳутамаҳ" Расулуллоҳ (с) гуфтаанд: "Оташи онро ҳазор сол афрӯхтанд, сурх шуд, ҳазор соли дигар афрӯхтанд, сафед шуд, боз ҳазор сол афрӯхтанд, ҳатто сиёҳ шуд ва ҳоло сиёҳу торик аст."

Ал-л-лати татталиъу ъала-л-аф-идах. 7.

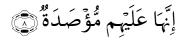
7. ки ба дилхо голиб шавад.

Дар ин оят "дил"-ро бо ду маъно истифода бурдан мумкин аст. Дил чун узви бадани инсон. Дил чун чон (рӯҳ), ки ҳар инсони зинда соҳиби он аст, сарчашмаи муҳаббати инсон ба Худо ва василаи маърифати Парвардигор аст. Ҳам он дил (ба маънои аввал), ҳам ин дил (ба маънои дувум) ба дарду ранч хеле ҳассосанд. Дарди дил пурзӯртарин дард аст. Аллоҳтаоло дар ин оят хабар додааст, ки он оташ (Ҳутамаҳ) ҳангоми расидан ба бадан аввал ба дил таъсир мекунад, онро фаро мегирад ва иҳота мекунад. Таъсираш ба дил нисбат ба дигар узвҳо пурзуртар аст.

Хулоса, с<u>ў</u>зиши сахттарин насиби дил – (узви ҳассостарин) мегардад.

Яъне, дили инсоне, ки сифаташ дар оятҳои 1, 2 ва 3-юм гузашт дар оташи "Ҳутамаҳ" месӯзад. Чунон сахт ва бо шиддат месӯзад, ки қалам аз тасвири он ва хаёл аз тасаввури он оҷиз аст. (Наъузу биллоҳ). Хулоса, он дил ба часад як чо месӯзад ва аз шиддати азоб орзую таманнои маргро мекунанд. Вале ҳайҳот, онҳо дигар намемиранд, ки аз ин азобҳо халос шаванд.

Барои чй халос намешаванд? Ояти зер ба ин савол чавоб медихад:

Иннаҳа ъалайҳим-м муьсадаҳ. 8.

8. Албатта, он оташ аз ҳар тараф бар онҳо гумошта шудааст, Пас, аз он, ки кофирон дар Дузах андохта шаванд, атрофи он баста мешавад ва роҳи баромад ба руяшон маҳкам мегардад.

Фи ъамади-м мумаддадах. 9.

9. дар ихотаи сутунхои баланди оташину паси дархои мухкам қарор гирифтаанд.

Ин оят аз сифати оташи "Ҳутамаҳ" хабар дода гуфтааст, ки оташи ҳутама бо тарз ва раванди ба худ хос месӯзад. Инсони дар дохили он буда аз ҳар сӯ бо сутунҳои баланди оташин иҳота мегардад. Вай роҳ ва илоҷи аз оташ баромаданро надорад. Умеди худро аз гурехта халос шудан меканад. Абадӣ дар Ҷаҳаннам месӯзад. Акнун, бародарони азиз ва бонувони меҳрубон, биёед, аз чунин сифатҳои пасти зиёндиҳанда худро эҳтиёт карда, гуфти Худо ва пайравии расули Ӯ (с)-ро дарси ҳаррӯзаи худ ҳарор диҳем ва дасти дуо ба сӯйи Худо дароз карда, аз чунин азобҳои Ҷаҳаннам аз Ӯ паноҳ биҷӯем. Омин!

Адибе гуфтааст:

Гарчū дорū тоате, аз ҳайбаташ эмин мабош, В-ар гунаҳкорū зи файзи раҳматаш дилро мадор. Нек тарсон шав, ки қаҳри Ӯст берун аз қиёс, Бош бас хушдил, ки лутфи Ӯст афзун аз шумор.

Поёни сураи "Хумазах". Ва лиллохил хамд.